

SERIA
MARIO
VARGAS
LLOSA

MARIO VARGAS LLOSA

CINE L-A UCIS PE PALOMINO MOLERO?

Traducere din spaniolă de
MIHAI CANTUNIARI

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Lui José Miguel Oviedo

I

— Grijană și anafura mă-sii! bolborosi Lituma, simțind că-i vine să vomite, în ce hal te-au lăsat, măi sfrijitule!

Băiatul era în același timp spânzurat și tras în țeapă pe bătrânul roșcov, într-o poziție atât de absurdă, încât părea mai degrabă o sperietoare de ciori sau o figură grotescă de carnaval, sfârtecată, decât un cadavru. Înainte de a-l ucide sau după aceea, îl căsăpiseră cu o înverșunare turbată: nasul și gura îi erau strivite, crăpate, avea cheaguri de sânge uscat, vânătăi și răni hâde, arsuri de țigară pe piele și, de parcă n-ar fi fost de-ajuns, Lituma înțelese dintr-o ochire că încercaseră să-l jugănească, fiindcă testiculele smulse îi atârnavă exagerat de mult pe partea lăuntrică a coapselor. Era desculț, gol de la brâu în jos, cu un rest de cămașă zdrențuită. Tânăr, slab, oacheș și osos. Printre roiurile de muște ce bâzâiau și i se roteau bezmetic pe față, părul îi lucea negru și ondulat. Caprele țâncului își făceau de lucru pîmprejur, scormonind cu boturile pe lângă pietroaiile câmpului pustiu în căutarea hranei, și lui Lituma i se năzări că dintr-un moment în altul o să înceapă să ronțăie picioarele cadavrului.

— Cine 'tu-i maica mă-sii a făcut una ca asta? se bâlbâi, luptând cu greața.

— Ce știi eu! zise țâncul. Da' de ce suduiți, eu ce vină am? Mulțumiți-mi c-am venit să vă dau de știre.

— Nu te sudui pe tine, puștiule – grăi stins Lituma. Da' sudui, că parcă nu-ți vine a crede să existe pe lume neoameni ca ăia de-au făcut-o.

Bietul puști, probabil că de când era pe lume n-avusesese parte de o sperietură mai mare ca-n dimineața aceea, când își mânase caprele pe șesul pietros și dăduse nas în nas cu un asemenea spectacol. Ce-i drept, se purtase ca un cetățean exemplar, bietul puști. Își lăsase turma să pască pietre lângă cadavru și alergase într-un suflet până-n Talara să dea de știre la Comisariat. Era meritul lui, pentru că Talara se afla cale de-o oră și mai bine de pustietățile astea. Lituma își reaminti fețișoara-i asudată și vocea-i parcă pusă pe gâlceavă când apăruse în ușa postului:

— E un tip omorât, acolo hăt, pe calea spre Lobitos. Dacă vrei, vă conduc, dar acu' imediat. C-am lăsat caprele de capul lor și poate oricine să mi le fure.

Din fericire, nu-i furase nimeni nici una; ajuns la fața locului și zguduit de starea în care aflase mortul, jandarmul tot găsisese puterea să-l vadă pe țânc numărându-și turma pe degete și să-l audă suspinând ușurat: „îs toate, toate”.

— Dar, Sfântă Fecioară...! gemu șoferul taxiului, din spatele său. Dar ce-i asta!

Pe parcurs, puștiul le descriesese cât de cât ce-aveau să vadă, dar una era să-ți închipui și alta să vezi și să miroși. Fiindcă mai și puțea oribil. Nu era de mirare,

cu soarele acela ce părea să sfredelească pietrele și țestele. Sigur, se descompunea văzând cu ochii.

— Îmi dați o mână de-ajutor să-l dau jos, *don?* zise Lituma.

— Păi ce, am de-ales? mârâi taximetrul, făcându-și cruce. Scui pă cu năduf în direcția roșcovului. De mi-ar fi spus vreodată cineva la ce-o să servească Fordul meu, nu l-aș fi luat nici de pomană. Dumneata și locotenentul abuzați, pentru că mă credeți tare fraier.

Don Jerónimo era unicul șofer de taxi din Talara. Vechea lui rablă, neagră și mare cât un car funebru, putea trece ori de câte ori voia bariera ce despărțea satul de zona rezervată unde se găseau birourile și casele străinilor americani, *los gringos*, de la International Petroleum Company. Locotenentul Silva și Lituma foloseau taxiul când aveau de făcut o deplasare prea lungă pentru cai și bicicletă, singurele mijloace de transport de care dispunea postul de jandarmerie. Taximetrul bodogănea și protesta de fiecare dată când îl chemau, zicând că-l păgubesc de alte câștiguri, deși în asemenea cazuri locotenentul îi plătea benzina.

— Stați, *don Jerónimo*, acum îmi dau seama – zise Lituma, când erau cât pe ce să apuce mortul. Nu-l putem atinge până nu vine judecătorul să procedeze la identificarea și examinarea victimei.

— Ce baftă pe mine! Asta-nseamnă că va trebui să fac drumul înc-o dată – vorbi răgușit bătrânul. Vă previn că ori îmi plătește judecătorul drumul dus-întors, ori își caută alt fleț.

Și, aproape numaidecât, se lovi cu palma peste frunte. Făcând ochii mari își apropie mult fața de cadavru.

— Păi îl cunosc pe tipu' ăsta! exclamă.

— Cine-i?

— Unul din trupeții de la aviație aduși la Baza aeriană, când cu ultima recrutare – se însuflețiră trăsăturile bătrânului. El e. Tipul din Piura, care cânta bolerouri.

II

— Cânta bolerouri? Atunci trebuie că-i cel de care ți-am zis eu, vere – îl asigură Fantele.

— Așa-i – încuviință Lituma. Am cercetat și am aflat. El e. Palomino Molero, din Castilla. Numai că asta nu rezolvă chestia cu cine l-a omorât.

Se găseau în cârciuma-bar a Haioasei, în apropierea Sălii polisportive, unde se desfășura probabil un meci de box, fiindcă până la ei ajungeau, perfect clare, strigătele și încurajările suporterilor. Jandarmul venise la Piura profitând de ziua lui liberă; un camionagiu de la International îl adusese dimineața și avea să-l ducă înapoi la Talara pe la miezul nopții. Ori de câte ori sosea la Piura, își omora timpul cu verii Léon – José și Fantele – și cu Josefino, un prieten din mahalaua Gallinacera. Lituma și cei doi Léon erau din mahalaua Mangacheria și exista o rivalitate aprigă între „mangacheri” și „gallinaceri”, însă amicitia celor patru reușise să doboare stavila aceea. Erau frați de sânge, aveau imnul lor și își dăduseră singuri numele de Neînvinșii.

— Rezolv-o tu și pupi gradul de general, Lituma – făcu o grimasă Fantele.